

SADA OTÁZEK K MAPOVÁNÍ KULTURY ŽÁKŮ A ŽÁKYŇ

Věříme, že vyučující, který*á zná sociální a kulturní podmínky dětí a jejich jazyk, dokáže více propojovat výuku s jejich potřebami a zkušenostmi. Obsah výuky se pak více týká zkušenosti samotných žákyň a žáků.

Tato sada otázek slouží jako nástroj pro hledání témat, která jsou pro studující aktuální a která navazují na jejich zkušenosti. Otázky cílí spíše na vyučující, než na studenty. Mají pomoci prozkoumat různé podoby a směry toho, co může být studentskou kulturou.

Sadu otázek čerpáme z publikace Iry Shora: Empowering Education, který tvoří v kontextu amerického prostředí a situace 90. let minulého století. Některé z otázek tak mohou více reflektovat právě americký kontext a sociální problémy v něm.

O čem žákyňe a žáci mluví, o čem čtou, o čem píšou/komunikují? Kdy čtou a píšou a za jakým účelem? O jaké knihy se zajímají, jaké knihy mají doma?

- Jaké výrazy často používají?
- Jak se stravují? Jak se oblékají? Jak bydlí? Jaký typ lékařské péče využívají?
- Jakými obrazy se doma obklopují, co jim visí na stěnách?
- Čím se odreagovávají, jak tráví volný čas?
- Jaké jsou jejich oblíbené (video)hry/hračky?
- Jaká je jejich oblíbená hudba? Jaké filmy, seriály a osobnosti sledují?
- Co sledují na internetu a v televizi? Jaké sociální sítě využívají? Koho a proč sledují na sociálních sítích? Přes jaká média získávají informace o aktuálním dění?
- Domnívají se, že jim média poskytují přesný obraz událostí? Sledují zprávy? Které zprávy ne/sledují? Dokážou na politickém spektru určit pozici médií, která sledují? Používají ve svém slovníku nějaké politické výrazy, jaké/jak?
- Zajímají se o politiku a věci veřejné? Podíleli*y se na nějaké politicky angažované akci? Jsou politicky aktivní, hlásí se k politickým nebo občanským organizacím? Zajímají se o politiku ve škole (školní parlament apod.)?
- Jak mluví o svých životních cílech? Co chtějí od života?
- Jaké vnímají největší problémy ve svém životě a jak o nich mluví? Jaké jsou největší problémy, se kterými se podle nich v současnosti společnost potýká?
- Jsou doma vystaveni*y nějakému tlaku? Ignorují rodiče školní práci žáků a žákyň, nebo na ně naopak tlačí, aby měli*y dobré výsledky?

- Vykazují nějaké známky sexuálního zneužívání?
- Vykazují známky užívání drog nebo alkoholu?
- Jak získávají a za co utrácejí peníze? Vykonnávají nějaké brigády, pokud ano, jaké? S jakými financemi operují – v jakých řádech se pohybuje jejich kapesné/příjmy?
- Jsou sexuálně aktivní? Mají přístup k (efektivní) sexuální výchově?
- Narodili se rodiče vašich žáků nebo žákyň v Česku? Mluví, píšou a čtou česky, pokud pocházejí ze zahraničí? Jak vnímají vlastní etnickou identitu? Jak se vyjadřují o jiných etnických skupinách? Jaká je etnická skladba oblasti, ve které žijí? Vnímají rasismus jako problém, a pokud ano, proč?
- Jak vypadají vztahy mezi muži a ženami v jejich domácnosti a komunitě? Jak se vztahují k maskulinitě a feminitě, jak je vnímají? Řeší genderovou identitu? Myslí si, že jsou si muži a ženy rovni* nebo že by si měli*y být rovni*y? Mají chlapci ve třídě tendenci skákat dívkám do řeči?
- Mají žáci a žákyně ve svém okolí zkušenost se sexuálním obtěžováním nebo diskriminací?
- Jak vnímají jiné sociální vazby: například vztahy mezi těmi, kdo vlastní byty, a těmi, kdo jsou tam v nájmu; mezi lidmi a policií, pracujícími a jejich šéfy? Jak o nich mluví? Jak podle nich tyto vztahy vypadají/ fungují?
- V jakých podmínkách funguje komunita, ze které pocházejí? Jaké tam panují vztahy, jaká je převládající forma bydlení, zdravotní péče, dostupnost hromadné dopravy, kriminalita; jsou tam hřiště, zdravotnická zařízení, dostupnost technologií, systémy sociální podpory, etnická skladba, jaká tam převažuje víra?
- Jak vnímají vzdělávání? Vidí smysl ve vzdělávání? Pokud ano, jaký? Myslí si, že dostávají dobré vzdělání? Jak vnímají školu? Jaký charakter mají místní školy? Jaký stupeň vzdělání mají členové a členky jejich rodiny, sousedé a sousedky? Mají přístup k nějakým typům neformálního vzdělávání?